

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö LVM/147/03/2018

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI LIIKENTEEN PALVELUISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAIKSI

Huoltovarmuusorganisaation maakuljetuspooli on SKAL ry:n, Linja-autoliitto ry:n, Suomen Taksiliitto ry:n, Yleisen Teollisuusliitto ry:n ja Huoltovarmuuskeskuksen muodostama varautumisen sopimus pohjainen yhteistyötaho, joka edistää huoltovarmuuslainsäädännön antamin valtuuksin maanteiden ja rautateiden toimijoiden varautumista normaaliajan vakaviin häiriötilanteisiin ja valmiuslaissa tarkoitettuihin poikkeusoloihin sekä edistää viranomaisten ja yritysten yhteistoimintaa varautumiseen liittyvissä asioissa. Poolin piirissä toimivat merkittävimmät toimialan yritykset ja keskeiset viranomaiset. Maakuljetuspoolin on perehtynyt luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laiksi. Maakuljetuspooli huoltovarmuusorganisaation kuuluvana tahona antaa lausunnon vain em. esityksen kohtaan ”varautuminen”.

Maakuljetuspooli puoltaa varautumisvelvoitteen asettamista suurimmille tavara- ja henkilöliikenneluvan haltioille. Säädöksen perusteissa kuvattu riskipohjainen varautumisvelvoite tukee yritysten toimintavarmuuden ja toiminnan jatkuvuuden varmistamista arjen häiriöistä alkaen normaaliajan vakaviin häiriötilanteisiin ja aina valmiuslain tarkoittamiin poikkeusoloihin asti.

Varautumisvelvoitteen asettaminen samanmuotoisena lentoliikenteeseen, raideliikenteeseen, kaupunkiraideliikenteeseen ja maantieliikenteeseen tukee logistisen järjestelmän varautumisen kokonaisuutta.

Varautumisvelvoite tulisi asettaa myös vastaavankokoisille tavaraliikenteen ilmoitusvelvollisuudella toimiville kuljetusyriyksille sekä merkittävälle yhteiskunnan sosiaali- ja terveysalan kuljetuspalveluja tuottaville henkilökuljetusyriyksille (mm. inva- ja parikuljetukset) ja siihen liittyvälle tilauspalvelutoiminnalle. Näiden poisjättäminen yhdenmukaisesta varautumisvelvoitteesta ei tue yhteiskunnan kuljetuspalveluihin liittyvää kokonaisvarautumista ja heikentää erityisesti terveydenhuoltoon ja sosiaalipalveluihin liittyvää varautumista.

Varautumisen valmisteluissa ja harjoituksissa on tullut esiin, että kuljetustoimintaan liittyvät säädökset rajoittavat vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa tarvittavan kuljetustoiminnan taroituksenmukaista mukaista toteuttamista. Toimijoiden tulisi toimia osin säädösten vastaisesti, jotta kuljetusten jatkuvuus voitaisiin turvata. Tähän ei voida vaikuttaa toimijoiden omaehtoisella varautumisella. **Varautumisvelvoitteen säätämiseen liittyen tulisi velvoittaa vastuuviranomaiset selvittämään normaaliajan säädösten muodostamat rajoitteet ja valmistelemaan tarvittavat**

joustop ja niiden käyttöönottomekanismit säädöksiin yhteistoiminnassa huoltovarmuusorganisaation kanssa. Näin varmistettaisiin toimijoiden säädösten mukaiset toimintaedellytykset. Tämä em. velvoite pitäisi sisällyttää vastuuviranomaisia velvoittavana tämän säädöksen perusteisiin.

Säädöksen perusteissa kuvattuja häiriötilanteita tulisi tarkentaa lisäämällä sinne tietoliikenne- ja sähköverkkohäiriöt, joiden toimintahäiriöt vaikeuttavat merkittävästi kuljetuslogistiikan toimintaedellytyksiä. Varautumisen tavoitetta voisi täsmentää siten, että varauduttaisiin poikkeusoloihin ja **vakaviin** normaaliolojen häiriötilanteisiin. Tämä selventäisi myös säädöksen perusteluissa kuvatun valmiussuunnitelman sisältöä ja erottaisi varautumiseen liittyvät asiakokonaisuuden tavanomaisesta toiminnan turvallisuuteen, toimintavarmuuteen ja vastuullisuuteen liittyvistä asiakokonaisuuksista. Varautuminen olisi jatkumo tälle toiminnalle.

Liikenteen turvallisuusvirasto tulisi säädöksen mukaisesti olemaan varautumiseen liittyvä viranomaistaho, joka omilla määräyksillään voisi tarkentaa varautumisvelvoitteen mukaista valmiussuunnittelua. Varautumiseen liittyvää valmiussuunnittelua ohjeistetaan ja tuetaan jo nyt huoltovarmuuslainsäädännön antamin perustein Huoltovarmuuskeskuksen sekä huoltovarmuusorganisaation sektoreiden ja poolien toimenpitein. **Varautumisen kokonaisvaltaisen toiminnan varmistamiseksi Liikenteen turvallisuusvirastolle pitäisi säädöksessä asettaa velvoite, että sen tulee toimivaltaisena viranomaisena valmistella valmiussuunnitteluun liittyvät määräykset ja ohjeet yhteistyössä Huoltovarmuuskeskuksen ja huoltovarmuusorganisaation logistiikka-alan poolien kanssa.** Tällöin estettäisiin mahdollinen päällekkäisyys ja ristiriitaisuus varautumiseen liittyvissä valmisteluissa ja tuettaisiin kokonaisvaltaista varautumista.

Helsingissä, kesäkuun 18. päivänä 2018

Lasse Otranen

Maakuljetuspoolin sihteeri